

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-4-80-10>

УДК 35.07:316.6:336.2

Карпінський Б.А., Пфістер Д.Г., Трачук Г.М.
Львівський національний університет імені Івана Франка

СИСТЕМА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ЇЇ СПРЯМОВАНІСТЬ НА СТАНОВЛЕННЯ Й РОЗВИТОК ДЕРЖАВОТВОРЧОГО ПАТРІОТИЗМУ НАЦІЇ

Анотація. У статті виділено, що система органів публічного адміністрування є органічним зв'язком між державним управлінням і публічним управлінням. Однак, якщо базисними елементами для державного управління є держава і державна влада, то для публічного адміністрування – суспільство та публічна влада. Наголошено, що проходить зміщення акцентів: у державному управлінні об'єктом виступає держава, а в публічному адмініструванні – суспільство. Обґрунтовано, що система органів публічного адміністрування впроваджує демократичні цінності та сприяє сталому розвитку держави через управлінські засади становлення й розвитку державотворчого патріотизму нації. Доведено, що податки є кількісним вимірником фактичного державотворчого патріотизму нації щодо конкретизації реальної участі платників податків у забезпеченні фінансової складової життєзабезпечення й розвитку держави. Нація має брати реальну фінансову участь у творенні держави.

Ключові слова: управління, державотворення, публічне адміністрування, державотворчий патріотизм нації, система, фінанси, податки, розвиток.

Karpinsky Boris, Pfister Dmitry, Trachuk Anna
Ivan Franko National University of Lviv

THE SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION AUTHORITIES AND THEIR DIRECTION ON THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF STATE-CREATIVE PATRIOTISM OF NATION

Summary. The article points out that the system of public administration is an organic link between public administration and public administration. However, if the basic elements for public administration are the state and state power, then for public administration – society and public power. It is emphasized that there is a shift in emphasis: the state is governed by the state and the public by the public. It is substantiated that the system of public administration bodies imposes democratic values and promotes sustainable development of the state through the administrative principles of formation and development of the state-creative patriotism of nation. Citizens who are aware and value their nationality are the most effective state-creative resource. It is proved that only the people, in general and every citizen in particular, who has been systematically formed, raised the importance of feeling and understanding the need for their own participation in the creation of the state through direct financial (tax) support for its development, can count on their viability. It is synthesized that state-creative patriotism of nation is all that the people in general and every citizen in particular do in the interests of creating an independent, sovereign, civilized state. By nature, state-creative patriotism of nation can be assessed on the basis of two approaches: qualitative and quantitative. It has been argued that taxes are a quantitative measure of a nation's actual state-creative patriotism in terms of specifying the actual participation of taxpayers in securing the financial component of the state's livelihood and development. The nation must be financially involved in the creation of the state. It is substantiated that although the state-creative patriotism of nation is, by its sound, more of an ideological paradigm, its purposeful support and implementation through the governing mechanism of the system of public administration in the context of the tax dominance will lead to an efficient and optimal filling of the state budget. market space, thereby limiting the tendency in Ukraine of the threatening consequences of the impending global financial and economic turmoil.

Keywords: management, state formation, public administration, state-creative patriotism of nation, system, finances, taxes, development.

Постановка проблеми. Світові розвитково-управлінські механізми показують й доводять, що кожна держава та її громадяни стають реальними особами в конкретних суспільно-економічних процесах. Водночас, дієва участь в цих процесах України впливає й на подальше визначення як власної результативності, так і долі своїх закордонних сусідів. Однак, базовою проблемою архітектоніки нинішнього державного будівництва є певна прогалина в узаконеній й усвідомленій цілим суспільством фундаментальної ідеології державотворення, яка б визна-

чала стратегіологічні цілі суспільства та шляхи їхнього досягнення вже на засадах конкретизації власної участі. Окрім того, досить відмінними є погляди на об'єктивні й суспільно вагомні критерії оцінки діяльності громадян, політикуму, управлінських гілок загалом та системи органів публічного адміністрування зокрема. На жаль, досі не сформований надійний та ефективний механізм взаємодії народу і влади, впливу громади на владу; відсутня методика оптимального контролю громади за діяльністю своїх обранців і посадових осіб; наявна невідкладна потреба

у створенні всеохопної системи українського національного народовладдя – передусім через суттєве розширення сфери виборності в державному та місцевому управлінні й проведення реформуючих заходів у зміні владних повноважень, включно з системою органів публічного адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Спрямованість на стимулювання й формування поваги до держави та її інститутів є одним із базових пріоритетів будь-якого суспільства. Оскільки система органів публічного адміністрування входить в цей державотворчий контекст то їй приділяється відповідна увага дослідників, зокрема, ці аспекти досліджувалися в працях вітчизняних науковців, таких як: В.Б. Авер'янов, В.М. Бевзенко, А.І. Берлач, Н.А. Гнидюк, І.Б. Коліушко, Т.О. Коломієць, В.К. Колпаков, Т.О. Мацелик, Р.С. Мельник, М.І. Лахіна, П.І. Надолішний, Н.Р. Нижник, А.В. Пухтецька, А.О. Селіванова, В.П. Тимошук, Ю.П. Шаров та інші. Категоріальну проблематику «адміністрування» досліджувала й низка зарубіжних вчених, зокрема: Д. Вільсон, Д. Грінвуд, Р. Грегори, Ф. Нігроу та Л. Нігроу [1–14].

Однак, аналіз показує, що проведенні дослідження не стосувалися цілеспрямованого виділення питань впливу й активізації взаємозв'язків органів публічного адміністрування з державотворчим патріотизмом нації.

Об'єктивно, що невід'ємною домінантою державотворення в Україні є національне та громадянське виховання, в основі яких мають бути покладені сучасні принципи гуманізму, демократизму, поступальності та спадковості. Окрім того, саме громадянське суспільство потребує формування дієвого типу патріотизму, що обумовлює потребу в розширенні наукових досліджень у контексті його становлення й розвитку, включаючи й активізацію можливостей спрямовуючих важелів системи органів публічного адміністрування.

Тому метою й завданням статті є вичленення можливостей системи органів публічного адміністрування в управлінні та їх спрямованості на становлення й розвиток державотворчого патріотизму нації, насамперед через цілеспрямовану активізацію його кількісної (податкової) домінанти.

Виклад основного матеріалу. Підкреслимо, що Колпаковим В. К. наголошено, що публічна адміністрація – це система організаційно-структурних утворень, які на законних підставах набули владних повноважень для їх реалізації в публічних інтересах [12, с. 30]. Інші автори схиляються до думки, що публічна адміністрація може діяти не тільки як суб'єкт політичного управління та публічно-сервісної діяльності, а й як суб'єкт політичної діяльності [14, с. 48]. В контексті цієї ж проблематики, *державне управління* – це діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для як найповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами [1; 6].

Що стосується *публічного адміністрування* то воно полягає в централізованій організації виконання державної політики та програм, а також координації діяльності персоналу. Публічне адміністрування – регламентована законами та іншими нормативно-правовими актами діяльність суб'єктів публічного адміністрування [6, с. 631], пов'язане з втіленням у життя законів та інших норм, прийнятих законодавчими органами держави та використовується в управлінській, політичній та правовій теорії і є процедурою у виконанні дій законодавчої, виконавчої та судової гілок влади з метою здійснення державного регулювання та надання адміністративних послуг населенню. У широкому сенсі під публічним адмініструванням розуміють всю систему адміністративних інститутів із ієрархією влади, за допомогою якої відповідальність за виконання державних рішень спускається зверху донизу. Тобто публічне адміністрування – це скоординовані групові дії з питань державних справ, які: пов'язані із трьома гілками влади (законодавчою, виконавчою і судовою); мають важливе значення у формуванні державної політики; є частиною політичного процесу; значно відрізняються від адміністрування у приватному секторі; пов'язані із багаточисельними приватними групами та індивідами, які працюють у різних компаніях та громадах. У вузькому розумінні публічне адміністрування пов'язане із виконавчою гілкою влади і розглядається як: професійна діяльність державних службовців, яка включає всі види діяльності, спрямовані на реалізацію рішень уряду; вивчення, розробку та впровадження напрямів урядової політики. Публічне адміністрування є складовою публічного управління (врядування), метою якого постає розвиток держави на засадах демократії з використанням ефективних новітніх методів і технологій управління та спрямованих на забезпечення громадян відповідними послугами на рівні світових стандартів, які стратегіологічно обумовлюватимуть підвищення їх довголіття й добробуту [1–3; 6; 11; 13].

Об'єктивно, що публічне управління – є суспільним управлінням, яке здійснюється через надання влади суспільству – через децентралізацію, і чим більше управління стає децентралізованим – тим більше воно є публічним. Процес здійснення публічного управління забезпечується через публічні адміністрації. Структурно, до складу публічної адміністрації входять органи виконавчої влади, адміністративний апарат та виконавчі органи місцевого самоврядування. Як загалом, так і в контексті розглядуваної проблематики базисом або метою управління є організація спільної діяльності людей, їх окремих груп та організацій, забезпечення координації взаємодії між ними, а його суттю – здійснення керуючого впливу на відповідні об'єкти. Об'єкт управління – це система, яка підпорядковується владній волі суб'єкта управління і виконує його рішення, тобто система, якою цілеспрямовано управляють. Виходячи з означеного, у державному управлінні об'єктом виступає держава, а в публічному адмініструванні об'єктом є суспільство (змінюється принциповий акцент). Окрім того, кожен орган державної чи регіональної влади (у тому числі й система органів публічного адміністрування) повинен володіти своїми фінан-

совими джерелами, достатніми для вирішення соціально-економічних завдань розвитку конкретної території.

Саме бюджетні надходження є реальними й потужними важелями стимулювання суспільного розвитку, регулювання економічного розвитку території. Зокрема, серед найвагоміших проблем місцевих бюджетів є їх розбалансованість (до того ж розбалансованість як вертикального, так і горизонтального характеру). В контексті вертикального збалансування, то базовим його завданням стає приведення у відповідність обсягів фінансових ресурсів того чи іншого рівня регіонального управління з обсягами завдань та повноважень, які на нього покладаються. Сучасне державотворення нерозривно пов'язане збалансованістю фінансової системи, тобто з реальними можливостями фінансового забезпечення благополуччя й соціального розвитку населення. Незаперечно, що на кожній стадії циклічного розвитку держави виникають властиві часу проблемні питання, які стосуються потреби у залученні до їхньої реалізації фінансових ресурсів. Виходячи з останнього, фундаментальну роль в дієвому наповненні державної казни відводиться конституційним засадам, які загалом мають створювати законодавчий базис для фінансового забезпечення програмних цілей розвитку держави. А вже конституційні засади безпосередньо пов'язані з конституційним ладом, який вони формують [4–5; 7–8].

Водночас, незважаючи на вже понад трьохсотлітню епопею існування у різних проявах конституційного становлення в Україні (зокрема, починаючи з конституційних роздумів Пилипа Орлика), фінансові наголоси в її конституційних положеннях з позиції державотворення цілеспрямовано не ставились, що призводить й нині до певних декларативних зміщень та фінансових колізій. Зазначимо, що розділ Конституції України, який стосується прав, свобод та обов'язків людини та громадянина, відноситься не лише до норм громадянсько-політичних прав, які повинні виконуватися державою за будь-яких умов, а також і до соціально-економічних прав, реалізація котрих вже залежить від економічного стану держави, і які можуть бути нормами прямої дії лише для країн з розвинутою економікою, що об'єктивно призводить до прояву ефекту декларативності цих законодавчо-правових норм в умовах України. Означене пов'язане ще з тим, що практичне забезпечення життєво важливих норм у період фінансово-економічних потрясінь є достатньо проблематичним. Підтвердженням останнього є й сучасна ситуація в період розгулу пандемії коронавірусу COVID-2019, який, впливаючи на планетарне здоров'я людей, виходить на перше місце щодо загрози вже на рівні конкретних генотипів й тиску на світову економіку, обганяючи навіть загрозу ядерної війни.

Аналіз спостережень за еволюцією суспільної свідомості в Україні дає підстави стверджувати про те, що патріотизм не може тлумачитися лише або як безкорислива жертвність, або як корислива вдячність за отримані блага. Так, народ завжди очікує проявів патріотизму від тих, кого він визнає своїми лідерами, керівниками, керівниками. Виходячи з цього: причини розмитос-

ті сучасного українського патріотизму доцільно шукати у діяльності владних структур. За своїм фундаментальним змістом, патріотизм – суспільно-психологічне і моральне почуття, яке включає в себе відданість і любов до своєї Батьківщини, до свого народу, здатність до захисту їх не тільки від зовнішніх ворогів, але і внутрішніх, деградованих людей. Громадяни, що усвідомлюють і цінують свою національність, є найбільш ефективним державотворчим ресурсом. Стратегіологічно базовим пріоритетом України з означеної позиції є громадянська освіта, тобто вироблення нових вартостей, настанов, уявлень у процесі зміни поколінь. Населення повинно розуміти й вчитися взаємодіяти з владою (зокрема, органами публічного адміністрування) у такий спосіб, щоб забезпечити гармонійну модель свого існування в соціумі. Не слід нехтувати й тим, що сучасний патріотизм повинен включати в себе фінансово-економічну доміану, а саме: поважне й дієве ставлення людей до інституту податків.

Загалом, патріотизм передбачає гордість за матеріальні й духовні досягнення свого народу та Батьківщини, бажання збереження її характерних особливостей, її культурного надбання і зіставлення себе з іншими членами свого народу, постійна готовність підпорядковувати свої особисті інтереси інтересам загалу, в якому живеш, та захищати інтереси своєї громади, народу загалом на кожному часовому інтервалі розвитку. Зростаюча потреба у забезпеченні конкурентоспроможності вітчизняної продукції, активізації використання сучасних технологій та розширення в структурі національного господарства частки наукоємних виробництв вищих технологічних укладів потребує й наявності патріотично налаштованої, висококваліфікованої робочої сили, а також постійного та всебічного поліпшення її якісних характеристик. Останнє додатково актуалізує та посилює орієнтаційну спрямованість щодо становлення, виховання й розвитку державотворчого патріотизму нації через систему органів публічного адміністрування, зміцнення її духовно-моральних рис в умовах становлення дієвих елементів збалансованого інформаційного суспільства.

Державотворчий патріотизм нації – це все, що народ загалом та кожен громадянин зокрема роблять в інтересах творення незалежної, суверенної, цивілізованої держави. За своєю природою державотворчий патріотизм нації (ДТПН) можливо оцінювати на основі використання двох підходів: якісного та кількісного. Якісний підхід набув значного поширення через простоту свого відображення та й того, що лише поговорити про державу й патріотизм всі готові. Водночас, кількісний підхід раніше не розглядали, оскільки не було запропоновано зрозумілих і переконливих кількісних критеріїв такого оцінювання державотворчості, та й науковці приділяли більше уваги якісним параметрам. На основі проведених досліджень можливо стверджувати: *податки є кількісним вимірником фактичного державотворчого патріотизму нації щодо конкретизації реальної участі платників податків у забезпеченні фінансової складової життєзабезпечення й розвитку держави* [9; 10, с. 33]. Практично податки забезпечують належне фінансове функціонування держави, а виходячи з означеного, на-

скільки сформовано та забезпечено у конкретних платників податків патріотичне розуміння національної важливості безпосереднього фінансового внеску у становлення і розвиток фінансової складової держави, то від цього об'єктивно залежать подальші фінансові можливості держави виконувати свої управлінські функції.

Виходячи з означеного, в системі органів публічного адміністрування щодо активізації й зміцнення домінант ДТПН цілком ефективними можуть бути наступні програмні напрями та заходи (табл. 1).

Практично через систему органів публічного адміністрування можливо активно впливати на прояв якісної та кількісної (податкової) домінант ДТПН, а оскільки чим оптимальніше встановлені державою пріоритети в системі оподаткування, тим конкретніша може бути участь громадян держави у фінансовому забезпеченні її творення та функціонування. Активізація положень концепції ДТПН в контексті податкової складової через систему органів публічного адміністрування є реальним варіантом наповнення державної скарбниці. Виходячи з цього, необхідно цілеспрямовано формувати сприятливі умови й через ці інституції, щоб платник податків, як громадянин, зрозумів, що саме від нього, від його активної державотворчої позиції у матеріальному вираженні, тобто від його безпосередньої матеріальної (податкової) участі, залежать можливості процесу державотворення і саме на цьому концепційному аспекті потрібно наголошувати на всіх управлінських рівнях.

Висновки. Структурно державне управління та публічне адміністрування є підвидами соціального управління. Система органів публічного адміністрування є органічним зв'язком між державним управлінням і публічним управлінням й забезпечує дієві можливості для втілення управлінських рішень в інтересах громадян. Водночас, базисними елементами для державного управління є держава і державна влада, а для публічного адміністрування – суспільство та публічна влада. У сучасних умовах проходить певне зміщення принципів акцентів: у державному управлінні об'єктом виступає держава, а в публічному адмініструванні об'єктом є суспільство. Для державного управління характерний авторитаризм, а для публічного адміністрування – демократія. Таким чином, система органів публічного адміністрування впроваджує демократичні цінності та сприяє сталому розвитку нашої держави в процесі суспільної трансформації й реформ, а виходячи з цього зусилля цієї системи мають спрямовуватись на становлення й розвиток ДТПН.

Об'єктивно, що лише той народ, загалом та кожен громадянин зокрема, у якого системно сформовано, виховано важливість почуття та розуміння потреби власної участі у творенні держави шляхом безпосереднього фінансового (податкового) забезпечення її розвитку, може розраховувати на свою життєздатність, динамічність і перспективи в сучасному конкурентному просторі. Нація має брати реальну фінансову участь у творенні держави. На думку авторів,

Таблиця 1

Напрями й заходи органів публічного адміністрування спрямовані на активізацію домінантного прояву державотворчого патріотизму нації

Напрями	Формування й забезпечення активізації домінант	Індикатори
<i>Удосконалення нормативно-правової бази</i>	<ul style="list-style-type: none"> – розробка нормативно-правових документів з питань активізації якісної й кількісної (податкової) домінант ДТПН та внесення відповідних змін до законодавства; – формування державних й громадсько-освітніх заходів з проблематики підвищення фінансової грамотності та податкової культури, спрямованих як на покращення розуміння специфіки формування бюджету в сучасних умовах, так і зниження тінізації економіки; – аналіз потреб населення щодо удосконалення практики надання державних послуг, зокрема шляхом проведення соціологічних досліджень 	<ul style="list-style-type: none"> – нарощування чисельності заходів з проблематики формування ДТПН; – збільшення відвідуваності населенням заходів, що популяризують державотворчі процеси; – підвищення серед населення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення; – збільшення сегменту населення, яка пишається своїм громадянством; – підвищення рівня випуску конкурентоспроможної продукції, зокрема, вищих технологічних укладів; – зниження прояву й кількості економічних правопорушень; – зниження рівня тінізації економіки; – нарощування податкових надходжень у бюджети різних рівнів.
<i>Взаємодія центральних та місцевих управлінських органів</i>	<ul style="list-style-type: none"> – проведення заходів, спрямованих на реалізацію парадигми ДТПН на різних рівнях; – підтримка та сприяння громадській діяльності й самоорганізації українських громадян в контексті ДТПН; – удосконалення системи підготовки та перепідготовки управлінців, які займаються питаннями фінансової грамотності й податкової культури – посилення публічного аудиту й громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади стосовно ДТПН 	
<i>Інформаційне забезпечення</i>	<ul style="list-style-type: none"> – організація в інформаційних засобах постійно діючих рубрик, що популяризують українське державотворення й роль податкової культурних; – підтримка й продукування сучасних інформаційно-довідкових матеріалів з конкретних аспектів державотворчого спрямування 	

Джерело: власна розробка

хоча державотворчий патріотизм нації це, за своїм звучанням, більше ідеологічна парадигма, однак її цілеспрямована підтримка і реалізація через управлінський механізм системи органів публічного адміністрування в контексті податкової доміанти призводитиме до дієвого й опти-

мального наповнення дохідної частини бюджету держави та підвищення її життєздатності у світовому ринковому просторі, обмежуючи тим й тенденційний прояв в Україні загрозливих наслідків від насування глобальних фінансово-економічних потрясінь.

Список літератури:

1. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления : курс лекций, 4-е изд., дополн. Москва : Омега-Л, 2006. 584 с.
2. Базарна О.В. Поняття, суть, природа публічного управління та державного управління. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля : Збірник наукових праць*. 2012. № 1, ч. 2. С. 59–64.
3. Босак О.З. Публічне управління як нова модель управління у державному секторі. *Державне управління: теорія та практика : Збірник наукових праць*. Харків : Магістр, 2010. № 2. URL: https://www.google.com.ua/search?sxsrf=ALeKk019air0M9Jy7cFqk_QB4Z70BPwDlw%3A1588149152623&source
4. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Залуцька Н.С., Осідач О.Б. *Податковий контроль в Україні. Т. II. Контрольно-перевірочний процес : монографія*. Львів : Простір-М, 2007. 420 с.
5. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Залуцька Н.С., Білінський В.З. *Податковий контроль*. Підручник. Київ : «Хай-Тек Прес», 2007. 608 с.
6. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Махненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трошинського, Ю.П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
7. Каламбет С.В. *Податковий потенціал: теорія, практика, управління: монографія*. Д. : Наука і освіта, 2001. 304 с.
8. Карпінський Б.А., Залуцька Н.С., Карпінська О.Б. *Податки*. Довідник-словник. Навч. посібник. Київ : Професіонал, 2008. 464 с.
9. Карпінський Б.А. Державотворчий патріотизм нації: оцінювання зі сторони податкової доміанти. *Вісник Львівської державної фінансової академії. Економічні науки*. 2011. № 21. С. 84–92.
10. Карпінський Б.А. Державотворчий патріотизм нації: податкова доміанта. Монографія. Львів : Колір ПРО, 2016. 534 с. (Серія «Держава і стратегіологія»).
11. Карпінський Б.А. *Стратегіологія розвитку держави за впливу глобальних фінансових викликів. Наявність дослідження і розвитку. 2012 : матер. за VIII Міжнарод. научн.-практ. конф. (17-25 януари 2012). Ікономіки. Державна адміністрація*. Том 9. Българія, Софія : Изд-во «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2012. С. 63–69.
12. Колпаков В.К. Про публічні адміністрації. *Право України*. 2003. № 5. С. 28–31.
13. Міненко М.А. Трансформація системи державного управління в сучасні моделі регулювання суспільства. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_6_3
14. Патеріло І.В. До розуміння сутності і змісту категорії «публічна адміністрація». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2014. № 9–1. С. 83–85.

References:

1. Atamanchuk, G.V. (2006). *Teoriya gosudarstvennogo upravleniya: kurs lekcyj* [Theory of Public Administration: Lecture Course]. Moskva: Omega-L, 584 p. (in Russian)
2. Bazarna, O.V. (2012). Ponyattya, sut, pryroda publichnogo upravlinnya ta derzhavnogo upravlinnya [The concept, essence, nature of public administration and public administration]. *Visnyk Sxidnoukrayinskogo nacionalnogo universytetu imeni Volodymyra Dalya: Zbirnyk naukovyx pracz*, vol. 1(2), pp. 59–64.
3. Bosak, O.Z. (2010). Publichne upravlinnya yak nova model upravlinnya u derzhavnomu sektori [Public administration as a new model of government in the public sector]. *Derzhavne upravlinnya: teoriya ta praktyka: Zbirnyk naukovyx pracz*. Kharkiv Magistr, vol. 2. URL: https://www.google.com.ua/search?sxsrf=ALeKk019air0M9Jy7cFqk_QB4Z70BPwDlw%3A1588149152623&source
4. Buryak, P.Yu., Karpinskyj, B.A., Zaluczka, N.S., & Osidach, O.B. (2007). *Podatkovyj kontrol v Ukrayini. T. II. Kontrolno-perevirnochnyj proces: monografiya* [Tax control in Ukraine. T. II. Control and verification process]. Lviv: Prostir-M, 420 p.
5. Buryak, P.Yu., Karpinskyj, B.A., Zaluczka, N.S., & Bilinskyj, V.Z. (2007). *Podatkovyj kontrol. Pidruchnyk* [Tax control. Textbook]. Kyiv: „Xaj-Tek Pres”, 608 p.
6. Encyklopedychnyj slovnyk z derzhavnogo upravlinnya (2010). [Encyclopedic Dictionary of Public Administration] / uklad. Yu.P. Surmin, V.D. Bakumenko, A. M. Maxnenko ta in.; za red. Yu.V. Kovbasyuka, V.P. Troshhynskogo, Yu.P. Surmina. Kyiv: NADU, 820 p.
7. Kalambet, S.V. (2001). *Podatkovyj potencial: teoriya, praktyka, upravlinnya: monografiya* [Tax potential: theory, practice, management]. D.: Nauka i osvita, 304 s.
8. Karpinskyj, B.A., Zaluczka, N.S., & Karpinska, O.B. (2008). *Podatky. Dovidnyk-slovnnyk* [Taxes. Directory dictionary]. Kyiv: Profesional, 464 p.
9. Karpinskyj, B.A. (2011). Derzhavotvorchyj patriotyzm nacyi: ocynuvannya zi storony podatkovoyi dominanty [State-creative patriotism of nation: assessment by the tax dominant]. *Visnyk Lvivskoyi derzhavnoyi finansovoyi akademiyi. Ekonomichni nauky*, vol. 21, pp. 84–92.
10. Karpinskyj, B.A. (2016). *Derzhavotvorchyj patriotyzm nacyi: podatкова доміанта. Monografiya* [State-creative patriotism of nation: tax dominant]. Lviv: Kolir PRO, 534 p. (Seriya „Derzhava i strategiolohiya”).
11. Karpinskyj, B.A. (2012). Strategiolohiya rozvytku derzhavy za vplyvu globalnyx finansovyx vyklykiv. Nastoyashhy yzledvanyya y razvytye [State development strategiology in the face of global financial challenges]: mater. za VIII Mezhdunar. nauchn.-prakt. konf. (17-25 yanuary 2012). Ykonomyky. Dyrzhavna admynstracyya. Bylgaryya, Sofyya: Yzd-vo «Byal GRAD-BG» OOD. T. 9, pp. 63–69.
12. Kolpakov, V.K. (2003). Pro publichni administraciyi [About public administrations]. *Pravo Ukrayiny*, vol. 5, pp. 28–31.
13. Minenko, M.A. (2013). Transformaciya systemy derzhavnogo upravlinnya v suchasni modeli reguluyuvannya suspilstva [Transformation of the system of public administration into modern models of regulation of society]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol. 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2013_6_3
14. Paterylo, I.V. (2014). Do rozuminnya sutnosti i zmistu kategoriyi «publichna administraciya» [Understanding the essence and content of the category «public administration»]. *Naukovyj visnyk Mizhnarodnogo gumanitarnogo universytetu. Seriya «Yurisprudenciya»*, vol. 9–1, pp. 83–85.